Gemeente Leeuwarden

Startnotitie

Programma water en riolering

September 2026

Inhoud

1. Inleiding 4

1.1. Aanleiding voor nieuw programma Water en Riolering 4

1.2. Doel en opzet van deze startnotitie 5

1.3. Doel van het PWR 5

1.4. Afbakening van het programma 5

1.5. Vastgestelde gemeentelijke ambities, uitgangspunten en kaders 6

2. Opgaven en ontwikkelingen 8

2.1. Hevigere buien 8

2.2. Stijgende kosten en tempo van uitvoering 8

2.3. Risicogestuurd werken 9

2.4. Bestuurlijke keuzes 9

2.5. Beoogde opbouw van het PWR 9

3. Participatie en proces 11

3.1. Interne participatie 11

3.2. Externe participatie 11

3.3. Processtappen 12

3.4. Beoogde planning 14

1. Inleiding

1.1. Aanleiding voor nieuw programma Water en Riolering

Het klimaat verandert

Het klimaat verandert. De kans op extreme neerslag, langere perioden van droogte en hitte neemt toe. Recente gebeurtenissen elders in het land laten zien dat de gevolgen hiervan aanzienlijk kunnen zijn. Een overbelast rioolstelsel, een verminderde waterkwaliteit en perioden van droogte hebben directe gevolgen voor de leefbaarheid van wijken en de gezondheid van inwoners.

Deze ontwikkelingen onderstrepen het belang van een toekomstbestendige inrichting van het rioleringssysteem. We moeten niet alleen inspelen op de huidige situatie, maar ook anticiperen op de opgaven die klimaatverandering met zich meebrengt. Daarmee vormen deze ontwikkelingen een vanzelfsprekende aanleiding en belangrijke context voor het Programma Water & Riolering.

Het huidige PWR loopt eind 2027 af

Het Programma Water & Riolering (PWR) is een programma onder de omgevingswet waarin de gemeente aangeeft hoe ze haar watertaken uitvoert. Het gaat daarbij onder andere om maatregelen die nodig zijn op het gebied van klimaatadaptatie en riolering met de bijbehorende onderbouwing van de riool- en waterzorgheffing. Het huidige PWR is eind 2022 vastgesteld en loopt tot en met 2027. Daarom starten we in 2026 met de voorbereiding van een nieuw programma voor de periode 2028 tot 2033.

NIEUWS

Twee jaar na Enschedese piekbui is er duidelijkheid: 60 procent zwaarst getroffen huizen wacht sloop

Ruim de helft van de 67 huizen die twee jaar geleden in Enschede zwaar beschadigd raakten na een piekbui, wordt gesloopt. Dit maakte woningcorporatie De Woonplaats en de gemeente donderdag bekend. De woningen werden destijds al 'te ongezond om in te wonen' verklaard.

Onbewoonbaar verklaarde huizen in de Enschedese wijk Pathmos. Marcel van den Bergh / de Volkskrant

Eén programma voor riolering en klimaatadaptatie

Ook de Uitvoeringsagenda Klimaatadaptatie loopt af in 2027. De gemeente Leeuwarden heeft de keuze gemaakt om in 2035 klimaatbestendig te zijn. Nieuwe klimaatscenario's, oplopende kosten van klimaatmaatregelen en vertraging in uitvoering geven aanleiding om de ambitie en aanpak opnieuw te bekijken.

Het PWR en de Uitvoeringsagenda Klimaatadaptatie hangen nauw met elkaar samen. Ze vormen de basis voor de uitvoering van de gemeentelijke watertaken en de aanpak van de gevolgen van klimaatverandering. Daarom vernieuwen we beide documenten tegelijk en brengen we ze samen in één programma voor riolering en klimaatadaptatie.

Programma onder de Omgevingswet

Het PWR wordt, anders dan reguliere uitvoeringsagenda's, als programma onder de

Omgevingswet vastgesteld. De reden hiervoor is dat het rioleringsprogramma een directe relatie heeft met de riool- en waterzorgheffing en daarmee een grotere bestuurlijke en financiële impact heeft. Het programma moet voldoen aan de eisen van de Omgevingswet en vormt een substantieel onderdeel van de gemeentelijke begroting.

1.2. Doel en opzet van deze startnotitie

Deze startnotitie is de eerste gezamenlijke stap naar de vernieuwing van het gemeentelijke riolerings- en klimaatadaptatiebeleid. Hiermee kan aan de start van het planproces van gedachten worden gewisseld over de reikwijdte, de belangrijkste opgaven en de inhoudelijke accenten van het programma. Met duidelijke kaders zorgen we voor een helder proces waarin beleid, bestuurlijke keuzes en participatie goed op elkaar aansluiten.

1.3. Doel van het PWR

In het PWR staat hoe de gemeente haar zorgplichten voor afvalwater, hemelwater en grondwater invult. Ook wordt beschreven welke maatregelen nodig zijn om wateroverlast, droogte en grondwaterproblemen te beperken en hoe deze maatregelen worden gefinancierd. Daarnaast biedt het programma een kader voor bestuurlijke keuzes over het ambitieniveau voor klimaatadaptatie, de mate van risicoacceptatie en de rol van particuliere eigenaren.

Het PWR is daarmee een technisch-inhoudelijk document. Het zorgt ervoor dat Leeuwarden ook in de toekomst beschikt over een robuust, betaalbaar en toekomstbestendig rioleringssysteem, en dat de gemeente Leeuwarden weloverwogen keuzes kan maken over de balans tussen investeringen, risico's en maatschappelijke effecten.

1.4. Afbakening van het programma

Het PWR richt zich op de gemeentelijke watertaken en de onderdelen van klimaatadaptatie die direct samenhangen met wateroverlast, droogte en grondwater. Het programma gaat over:

- de inzameling en het transport van stedelijk afvalwater;
- de verwerking van hemelwater binnen de gemeentelijke zorgplicht;
- de aanpak van structurele grondwaterproblemen;
- klimaatadaptieve maatregelen gericht op wateroverlast en droogte;
- de vervangingsopgave van de riolering;
- de financiële onderbouwing van de riool- en waterzorgheffing.

Onderwerpen die elders in het gemeentelijk beleid worden uitgewerkt — zoals waterkwaliteit in brede zin, recreatief watergebruik en drinkwater vallen buiten de scope van dit programma. Deze vallen onder het Uitvoeringsprogramma Water (dat op dit moment wordt opgesteld als doorvertaling van het Beleidskader water). Daarnaast wordt de aanpak van de gevolgen van hitte beschreven in het Uitvoeringsprogramma Vergroening. In dit programma richten we ons alleen op de onderwerpen die vanuit de riool- en waterzorgheffing kunnen worden gefinancierd.
Bij de behandeling van het huidige PWR in de gemeenteraad is uitgebreid gesproken over de grondslagen van de riool- en waterzorgheffing. Voor het nieuwe PWR gaan we er vooralsnog vanuit dat dit de basis blijft voor de financiële onderbouwing van dit plan.

Riool- en waterzorgheffing

Sinds 2024 bestaat de gemeentelijke heffing voor het beheer van afvalwater, regenwater en grondwater uit twee onderdelen:

- **Rioolheffing** voor woningen en bedrijven die zijn aangesloten op de riolering;
- **Waterzorgheffing** voor alle woningen en bedrijven binnen de gemeente (zowel met als zonder rioolaansluiting).

De gemeente heeft deze wijziging ingevoerd op basis van de modelverordening Riool- en waterzorgheffing van de VNG. De belangrijkste reden hiervoor is dat alle inwoners en bedrijven profiteren van de maatregelen die de gemeente neemt om wateroverlast en schade in de openbare ruimte te voorkomen. Ook woningen en bedrijven zonder rioolaansluiting hebben voordeel van maatregelen zoals het verbeteren van de afwatering, het vergroten van de bergingscapaciteit en het beschermen van vitale functies.

Door klimaatverandering krijgen we steeds vaker te maken met extreme neerslag. Hevige buien kunnen leiden tot verminderde bereikbaarheid, schade aan infrastructuur en uitval van belangrijke voorzieningen zoals elektriciteit. De gemeente investeert daarom in maatregelen die wegen bereikbaar houden, wateroverlast beperken en schade voorkomen. De kosten hiervan worden via de riool- en waterzorgheffing op een evenwichtige manier verdeeld.

De verhouding tussen riool- en waterzorgheffing verschilt voor woningen en producenten (bedrijven):

- Woningen
  - Rioolheffing: 68%
  - Waterzorgheffing: 32%
- Producenten (bedrijven)
  - Rioolheffing: 85%
  - Waterzorgheffing: 15%

1.5. Vastgestelde gemeentelijke ambities, uitgangspunten en kaders

Naast haar wettelijke taken heeft de gemeente verschillende ambities, uitgangspunten en kaders vastgesteld voor water, klimaat en de leefomgeving. Deze staan onder andere in de Omgevingsvisie, het coalitieakkoord en het Beleidskader Water. Deze documenten vormen de basis voor het nieuwe PWR. De onderstaande punten zijn onderdeel van deze documenten.

Wettelijke taken en afspraken

- Zorgplicht afvalwater: De gemeente moet zorgen voor een doelmatige inzameling en transport van stedelijk afvalwater.
- Zorgplicht hemelwater: De gemeente moet maatregelen treffen om overtollig regenwater te verwerken of af te voeren naar een geschikte locatie.
- Zorgplicht grondwater: De gemeente moet structurele grondwaterproblemen voorkomen of beperken, voor zover dit binnen de invloedssfeer van de openbare ruimte ligt.
- Landelijke afspraak klimaatadaptief 2050: Rijk en VNG hebben afgesproken dat Nederland in 2050 klimaatadaptief is. Gemeenten werken hier actief aan mee door beleid, inrichting en beheer toekomstbestendig te maken tegen hitte, droogte, wateroverlast en overstromingsrisico's.

Omgevingsvisie: vergroenen, verbinden, verwaarden

- De gemeente Leeuwarden wil het hart van een groen-blauwe regio zijn.
- Grote opgaven: klimaatverandering, wateroverlast, droogte, verzilting, bodemdaling en biodiversiteitsverlies.
- Herstel en versterking van groen-blauwe structuren in stad en dorpen.
- In 2035 is de gemeente klimaatadaptief.
- Water vasthouden op de plek waar het valt; ruimte voor water in stedelijke ontwikkeling.
- Verbetering waterkwaliteit (Europese Kaderrichtlijn Water).
- De mogelijkheden en beperkingen van water en bodem zijn sturend bij ruimtelijke keuzes.
- Riolering en de ondergrond worden integraal onderdeel van de aanpak van klimaatadaptatie (afkoppelen, infiltratie, berging).

Coalitieakkoord: Ruimte voor de toekomst

- De gemeente kiest voor een groene, gezonde en klimaatbestendige leefomgeving, waarin biodiversiteit wordt vergroot en gebouwen worden verduurzaamd.
- De gemeente moet klaar zijn voor de toekomst: zuinig omgaan met natuur, water, grondstoffen en energie.
- Gebiedsontwikkeling wordt ingezet om de gemeente aantrekkelijker te maken voor mens én dier, met slim ruimtegebruik voor wonen, natuur en duurzame energie.
- Bestaande projecten (zoals binnenstad en Spoordok) worden voortgezet.
- Wijken en dorpen worden voorbereid op extreme neerslag en droogte door water vast te houden en te benutten in de leefomgeving.
- Water, bodemkwaliteit en vergroening worden integraal benaderd in ruimtelijke plannen en projecten.
- Regenwater wordt slimmer benut en krijgt meer ruimte in wijken, dorpen en de openbare ruimte. Waar mogelijk combineren we dit met vergroening, door bijvoorbeeld bomen te planten.
- Initiatieven van inwoners en organisaties die bijdragen aan een klimaatbestendige leefomgeving worden waar mogelijk ondersteund en gestimuleerd.

Beleidskader Water

- Water en bodem worden sturend bij inrichting en beheer; water moet meer ruimte krijgen in de stad, dorpen en het buitengebied.
- Riolering wordt toekomstbestendig gemaakt door afkoppelen van hemelwater, infiltreren en bergen waar mogelijk.
- Gemeente onderzoekt extra maatregelen om schade door extreme buien te voorkomen, bovenop bestaande normen. Samen met de werkregio bepalen we nieuwe normbuien.
- Bij nieuwe gebiedsontwikkelingen is klimaatadaptieve inrichting (volgens landelijke richtlijnen) het uitgangspunt.
- Samenwerking met Wetterskip Fryslân, de provincie en Vitens is nodig om goede afspraken te maken over waterkwaliteit, peilbeheer en drinkwaterbescherming.

2. Opgaven en ontwikkelingen

2.1. Hevigere buien

Hevige regenbuien komen steeds vaker voor en worden zwaarder. De huidige norm van een bui van 60 millimeter per uur, die we gebruiken bij stresstesten van de riolering, is niet langer vanzelfsprekend. In dit PWR rekenen we de klimaatmaatregelen daarom door met verschillende typen buien. Daarmee krijgen we beter inzicht in de mogelijke risico's, de omvang van schade en de locaties die extra kwetsbaar zijn. Dit helpt ons om goede keuzes te maken over welke maatregelen nodig zijn.

2.2. Stijgende kosten en tempo van uitvoering

De 75 maatregelen uit het PWR 2023–2027 waren begroot op € 48 miljoen, maar zullen naar verwachting veel hoger uitvallen. Dit komt onder andere door stijgende prijzen van materialen en hogere loonkosten. Ook zijn maatregelen in de openbare ruimte steeds complexer geworden. Er is beperkte capaciteit bij netbeheerders en er is minder personeel beschikbaar voor civieltechnische projecten. Ook kost het meer tijd om plannen zorgvuldig voor te bereiden en inwoners en andere betrokkenen erbij te betrekken. Hierdoor ligt het tempo van de uitvoering lager dan eerder verwacht. Dit vraagt om een realistische financiële onderbouwing en mogelijk een herijking van de ambitie om in 2035 klimaatadaptief te zijn.

2.3. Risicogestuurd werken

Niet alle problemen kunnen overal volledig worden opgelost. Daarvoor is in de openbare ruimte niet altijd genoeg ruimte en zijn de beschikbare middelen beperkt. De gemeente moet keuzes maken op basis van:

- kans op overlast;
- maatschappelijke schade;
- technische haalbaarheid;
- financiële draagkracht;
- mogelijke maatregelen op particuliere grond.

Het PWR geeft de kaders voor deze keuzes.

2.4. Bestuurlijke keuzes

De gemeenteraad wordt tijdens het traject gevraagd om richting te geven aan de volgende onderwerpen:

- het ambitieniveau voor 2035;
- de mate van risicoacceptatie;
- de rol van particuliere eigenaren;
- de hoogte van de heffing;
- de opbouw van de heffing (Hoe verdelen we de kosten van de riolering en klimaatmaatregelen).

2.5. Beoogde opbouw van het PWR

Het PWR krijgt naar verwachting de volgende opbouw:

Inleiding

Een korte introductie over het doel, de wettelijke basis en de strategische betekenis van het PWR. De inleiding plaatst het programma in de context van klimaatverandering, verstedelijking, waterveiligheid, rioleringszorg en de gemeentelijke verantwoordelijkheid voor een klimaatbestendige leefomgeving.

Huidige situatie

Een beschrijving van de riolering, het functioneren van de riolering onder normale en extreme neerslag situaties en een terugblik op de uitvoering van het huidige PWR.

Ambities, doelen en uitgangspunten

In dit hoofdstuk worden de gemeentelijke ambities en doelen voor water, riolering en klimaatadaptatie uitgewerkt.

- het waarborgen van een robuust en toekomstbestendig rioleringssysteem;
- het werken conform vasthouden, bergen en daarna afvoeren;
- het beperken van wateroverlast en droogte;
- het uitvoeren van de wettelijke taken voor afvalwater, hemelwater en grondwater;
- samenhang tussen het watersysteem en het buitengebied;
- de verdeling van verantwoordelijkheid tussen de gemeente, inwoners, bedrijven en partners;
- de samenwerking met andere overheden op het gebied van riolering en klimaatadaptatie in de werkregio.

Deze ambities, doelen en uitgangspunten vormen de inhoudelijke basis voor keuzes die we in het PWR maken.

Werkzaamheden voor waterberging onder het Waagplein

Opgaven, uitdagingen en maatregelen

Hier worden de belangrijkste opgaven en uitdagingen beschreven, zoals:

- toenemende piekbuien en wateroverlast;
- vervangingsopgaven in de riolering op basis van risico gestuurd werken,
- droge periodes, maar ook periodes met hoge grondwaterstanden;
- uitwerking van regels in het omgevingsplan, zoals het opvangen van hemelwater op eigen terrein;
- uitdagingen en complexiteit op het gebied van uitvoering (uitvoeringstoets).

Financiën

Dit onderdeel beschrijft de financiële kaders zoals:

- de investeringsopgave en meerjarenraming;
- de riool- en waterzorgheffing en kostendekking;
- betaalbaarheid van de maatregelen;
- de inzet van de voorziening.

Monitoring en evaluatie

We beschrijven hoe we de uitvoering van het PWR volgen en wanneer we bijsturen. Hiervoor gebruiken we indicatoren voor systeemprestaties, klimaatadaptatie, financiële voortgang en projectrealisatie.

Communicatie

Tot slot staat in het PWR een communicatiestrategie, gericht op het informeren en betrekken van inwoners, bedrijven, gebiedspartners en andere stakeholders. Daarbij gaat het om duidelijke communicatie, participatie en bewustwording over riolering en klimaatadaptatie. Ook kijken we hoe we maatregelen op particulier terrein financieel kunnen stimuleren.

3. Participatie en proces

Een nieuw PWR kunnen en willen we niet alleen ontwikkelen. We betrekken daarom interne vakgroepen en externe partners vanaf het begin. Op basis van een stakeholderanalyse bepalen we welke partijen betrokken moeten worden, op welk moment en op welke manier. Daarbij kijken we naar hun kennis, verantwoordelijkheden, invloed en belangen.

3.1. Interne participatie

Binnen de gemeente worden onder andere de volgende afdelingen en teams betrokken:

- Beheer Openbare Ruimte
- Ruimtelijke Ordening en Gebiedsontwikkeling
- Financiën en Belastingen
- Juridische zaken
- Communicatie
- Strategische staf (koppeling met Omgevingsvisie en programma's)
- Civiele Techniek
- Biodiversiteit, Water en Bodem

Deze interne afstemming zorgt ervoor dat het PWR aansluit op ander gemeentelijk beleid. Ook kunnen ruimtelijke en financiële keuzes goed op elkaar worden afgestemd en blijven de voorgestelde maatregelen uitvoerbaar.

3.2. Externe participatie

Partners en belanghebbenden

Naast de interne afstemming wordt een aantal externe partijen betrokken op basis van de uitgevoerde stakeholderanalyse. De vorm en intensiteit van participatie worden tijdens de stakeholderanalyse bepaald, zodat deze aansluiten bij de rol, invloed en belangen van iedere partij. Voor sommige partijen volstaat het om hen uitsluitend te informeren, bijvoorbeeld door het toesturen van het einddocument.

Strategische partner

Wetterskip Fryslân - Als beheerder van het regionale watersysteem is het waterschap een strategische partner in het proces. Tijdens het traject vindt regelmatig overleg plaats over inhoudelijke keuzes, technische onderbouwing en maatregelen.

Overige partners

Deze partijen worden betrokken wanneer hun expertise, verantwoordelijkheden of belangen relevant zijn.

- **Provincie Fryslân** - adviserende, kaderstellende en toezichthoudende rol binnen het provinciale water- en ruimtelijk beleid.
- **Woningcorporaties** - maatregelen op particulier terrein en in herstructureringsgebieden.
- **LTO en agrarische ondernemers** - betrokken bij waterzorgheffing en maatregelen in het landelijk gebied.
- **Nutsbedrijven** - afstemming vanwege druk op de ondergrond en werkzaamheden.
- **Projectontwikkelaars en bouwpartijen** - eisen aan waterberging en klimaatadaptieve inrichting.
- **WaterCampus Leeuwarden** - kennis- en innovatiepartner voor waterbesparing, buffering, infiltratie en recycling.

In de stakeholderanalyse wordt per partij bepaald wanneer en op welke manier deze wordt betrokken. Dit zorgt voor een doelgerichte aanpak en de benodigde betrokkenheid van stakeholders.

Inwoners en bedrijven

Het PWR is een beleidsmatig en technisch programma dat op hoofdlijnen beschrijft hoe de gemeente haar watertaken uitvoert en omgaat met watergerelateerde klimaatrisico's. De participatie met inwoners en bedrijven richt zich daarom primair op de formele momenten die horen bij de totstandkoming van een programma onder de Omgevingswet.

Inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden worden tijdens het proces geïnformeerd over de ontwikkeling van het PWR via de reguliere communicatiekanalen van de gemeente. Zodra het conceptprogramma gereed is, wordt het ontwerp PWR 6 weken ter inzage gelegd. In deze periode kan iedereen een zienswijze indienen. Zo kunnen inwoners en bedrijven hun mening geven, aandachtspunten aandragen of zorgen kenbaar maken voordat het programma wordt vastgesteld. De ingediende zienswijzen worden beoordeeld en verwerkt in een zienswijzenota. Het college stelt deze nota vast. Waar nodig worden opmerkingen verwerkt in het definitieve PWR.

Gemeenteraad

De gemeenteraad wordt op meerdere momenten betrokken. Met het aanbieden van deze startnotitie organiseren we een informatiebijeenkomst voor de raad. Hierin bespreken we de belangrijkste opgaven en ontwikkelingen die aanleiding zijn voor het nieuwe PWR. In een latere fase worden de belangrijkste keuzes uitgewerkt in een variantennotitie. Dit is het moment waarop de gemeenteraad richting geeft aan de belangrijkste bestuurlijke keuzes voor het PWR. Het college legt in deze variantenstudie haar voorkeursscenario voor, maar neemt ook een aantal aanvullende scenario's op (met bijbehorende voor en nadelen).

3.3. Processtappen

Het proces om te komen tot het PWR bestaat uit een aantal stappen. In 2026 werk(t)en we vooral aan het vergroten van inzicht van wateroverlast situaties. Zo zijn hoogtemetingen uitgevoerd in gebieden die snel te maken hebben met wateroverlast. Deze metingen zijn gebruikt in de nieuwe hydraulische modelberekeningen. Hierbij worden meerdere buitypes doorgerekend en krijgen we inzicht in risico's, schade en kwetsbare locaties. Deze analyses vormen de basis voor het klimaatadaptieve deel van het PWR.

Stap 1 – Informatiebijeenkomst gemeenteraad (Q4 2026)

De gemeenteraad wordt geïnformeerd over trends, ontwikkelingen en de eerste inzichten uit de modelberekeningen. Tijdens deze bijeenkomst worden stellingen en dilemma's besproken om richtinggevende signalen op te halen voor de verdere uitwerking van het programma.

Stap 2 – Evaluatie huidig PWR en stakeholderanalyse (Q4 2026)

Het huidige PWR wordt geëvalueerd door middel van interviews, voortgangsanalyses en een beoordeling van de klimaatadaptatiestrategie. Daarmee worden leerpunten en aandachtspunten voor de nieuwe planperiode verzameld. Daarnaast maken we een stakeholderanalyse, die aangeeft welke externe partijen moeten worden betrokken en op welke manier.

Stap 3 – Actualiseren bestaand beleid (Q4 2026)

In een interne werksessie wordt bepaald welke onderdelen van het bestaande beleid moeten worden vernieuwd. Hierbij wordt gekeken naar de actualisatie van de Omgevingsvisie en beleidskeuzes rondom zorgplichten, waterberging en risicogestuurd werken.

Stap 4 – Financiële analyse en heffingsscenario's (Q4 2026)

Op basis van de modelresultaten en beleidsactualisatie wordt de financiële onderbouwing opgesteld. De voorziening, investeringsbehoefte en mogelijke heffingsscenario's worden doorgerekend, waarbij gebruik wordt gemaakt van nieuwe kostenkengetallen.

Stap 5 – Variantenstudie en bespreking met de gemeenteraad (Q1 2027)

De belangrijkste keuzes worden uitgewerkt in een variantennotitie. Deze notitie vormt het moment waarop de gemeenteraad binnen de wettelijke kaders richting geeft aan het ambitieniveau, de mate van risicoacceptatie, en de rol van particuliere eigenaren. Het college geeft in deze keuzenotitie haar eigen voorkeursscenario weer, maar neemt ook een aantal aanvullende scenario's op (met bijbehorende voor en nadelen).

Stap 6 – Opstellen concept PWR (Q2 2027)

Met de bestuurlijke richting uit de keuzenotitie wordt het concept PWR opgesteld. Dit concept wordt intern afgestemd, juridisch getoetst en bestuurlijk besproken.

Stap 7 – Terinzagelegging PWR (Q2 2027)

Het college legt het ontwerp PWR 6 weken ter inzage. Inwoners, bedrijven en andere belanghebbenden kunnen in deze periode zienswijzen indienen. De zienswijzen worden beoordeeld en verwerkt in een zienswijzenota. Het college stelt deze nota vast. Waar nodig worden opmerkingen verwerkt in het definitieve PWR.

Stap 8 – Besluitvorming en vaststelling PWR (Q3 2027)

Na verwerking van de zienswijzen wordt het concept PWR samen met het raadsvoorstel (alleen voor het vaststellen van het financiële kaders) verzonden aan de gemeenteraad. Na besluitvorming van de gemeenteraad rondom de financiële kaders vindt definitieve besluitvorming plaats door het college en wordt het PWR vastgesteld. Vervolgens wordt het programma gepubliceerd op overheid.nl. Het PWR vormt vanaf 2028 de basis voor de uitvoering van de gemeentelijke watertaken en klimaatadaptatie.

3.4. Beoogde planning

Stap	Activiteit	2026 Q1	2026 Q2	2026 Q3	2026 Q4	2027 Q1	2027 Q2	2027 Q3
1	Informatiebijeenkomst gemeenteraad en versturen startnotitie							
2	Evaluatie huidig PWR							
3	Actualiseren bestaand beleid							
4	Financiële analyse en heffingsscenario's							
5	Keuzenotitie gemeenteraad							
6	Opstellen concept PWR							
7	Ter inzagelegging PWR							
8	Vaststelling definitief PWR & publicatie							

Gemeente Leeuwarden

09/2026